

Umění a věda

VY_32_INOVACE_06_111

Projekt MŠMT	EU peníze středním školám
Název projektu školy	ICT do života školy
Registrační číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0771
Šablona	III/2
Sada	06
Anotace	Umění a věda
Klíčová slova	Umění, umění výtvarná, umění múzická, věda, formální věda, reálná věda
Předmět	Občanská nauka
Autor, spoluautor	Jiří Černý
Jazyk	Čeština
Druh učebního materiálu	Výklad
Potřebné pomůcky	PC, dataprojektor
Druh interaktivity	Výklad pomocí prezentace
Stupeň a typ vzdělávání	Střední škola
Cílová skupina	2. ročník, žáci 16 – 17 let, Mechanik opravář (obory H)
Speciální vzdělávací potřeby	ne
Zdroje	viz poslední strana nebo SŠST Ústí nad Labem, Čelakovského 5

HMOTNÁ A DUCHOVNÍ KULTURA

UMĚNÍ, VĚDA

Dostáváme se ke krásnému tématu v tom nejpravějším slova smyslu. Opravdu nepřeháníme. Vezměme to tedy pěkně celé od začátku.

kdy umělec sám vystupuje před publikem (tanec, zpěv, hudba, divadlo)

dovědomost, kterou každý neovládá od narození. Je tedy potřeba se jí naučit. Důležitý je ovšem fakt, že umění je nedílná součást celé lidské kultury a je jednou ze základních věcí, která nás odděluje od ostatních živočišných druhů.

V užším smyslu se dnes umění spíše vnímá jako tzv. krásné umění, kde se klade důraz především na tvořivost, originalitu a individualitu umělce.

Už od starověku se umění dělí na základní umělecké obory, konkrétně na

UMĚNÍ VÝTVARNÁ

která vytvářejí konkrétní vizuální umělecká díla (malířství, sochařství, architektura) a

UMĚNÍ MÚZICKÁ

kdy umělec sám vystupuje před publikem (tanec, zpěv, hudba, divadlo)

Umění a věda dohromady? Jde to vůbec ?

JDE UMĚNÍ DEFINOVAT JAKO POJEM ?

*Samozřejmě, že jde. Dokonce ruku v ruce.
Uměním se totiž zabývá celá řada věd. Co je to
věda jako taková si vysvětlíme později.*

*Estetika, dějiny umění, sociologie umění či
literární věda jsou jen zlomkem v hojném počtu
věd, které se umění věnují.
Zapamatujte si alespoň následující vědy.*

ESTETIKA

Věda, která se věnuje povaze a kráse uměleckého díla se nazývá
Studuje působení díla na člověka, zkoumá vnímání lid-
ských pocitů a dojmů z uměleckých, ale i přírodních výtvorů.

SÉMIOTIKA

zkoumá umění z hlediska tvorby a rozvíjení určitých uměleckých
znaků, studuje jejich význam a působení.

Valná většina odborníků se shoduje v tom, že pojem umění definovat nelze. Jde totiž o pojem tak široký, mnohotvárný a proměnlivý, že jeho jasná definice vyhovující ve všech směrech nejde stanovit. Přesto k pokusům o co nejpřesnější vymezení neustále dochází a to na základě vlastností uměleckých děl a činností s uměním spojených a na základě jeho historického vývoje.

Existuje však i odborné tvrzení, že umění je v podstatě to, co za ně určitá společnost považuje.

Historie umění

Umění provází lidské společnosti od jejich vzniku. Lidé si od pradávna snažili vyzdobit svá obydlí, předměty, které denně používaly a pochopitelně také svá těla. Později, řekněme od starověku, sloužilo umění také jako výraz panovnické moci, prezentovala a poměřovala se jím například postavení měst. Od dob renesance se umění hodnotí spíše ve vztahu k originalitě jednotlivého umělce a jejich díla se začínají hojně stávat předmětem sběratelství.

Od 19. století do dnešní doby už umění vnímáme jako každodenní součást života, především díky novým technickým možnostem (fotografie, film, audiovizuální záznam). Každodenně nás umění provází i v propagandické podobě ve formě reklam, plakátů atd...

Od 20. století se umění dokonce definitivně zbavilo znázorňovací a popisovací funkce formou abstraktního umění a neustále se objevují nová média, s jejichž pomocí se někteří umělci snaží smazávat poslední hranice mezi uměním a běžným životem.

Na předcházející stránce jsme si slíbili, že si blíže vysvětlíme pojem věda. Sice se jedná o pojem hojně používaný a všeobecně známý, ale slovo se má držet a třeba se přeci jen dozvíte něco nového.

Definice pojmu **věda** není opravdu nikterak složitá. Jedná se o systematický způsob poznávání skutečnosti a předmětem vědeckého zkoumání mohou být objekty, ale i procesy, v obou případech ze živé i neživé přírody. Jednoduše se dá říci, že je to způsob odborného poznávání čehokoliv. Je to prosté, že ?

S vědou to ale zase tak jednoduché není...

Během minulých století prošla věda mnohými nelehkými stádii a snažila se opravdu porozumět všemu kolem nás. Vědci získávali obrovské množství informací, zpracovávali je a rozvíjeli další vědecká odvětví. Pochopitelně vše uchovávali pro další generace, své pokračovatele a následníky. Věda tedy nutně musela dostat nějaký řád...

Ke slovu věda se váže od pradávna slovo vědec, často s přídomkem "šílený". Asi je nám všem jasné, že vědec je člověk zabývající se profesionálně nějakou vědou. Stejně tak je pochopitelné, že takový člověk může svému okolí připadat odlišný, jelikož studuje věci, kterým většinou sami moc nerozumíme a nechápeme, že mohou někoho zajímat natolik, aby jim obětoval třeba svůj celý život.

Zvláště v dobách minulých, například ve středověku, tito lidé museli opravdu působit podivínsky, zvláště pokud se snažili třeba vyrábět zlato ze švestek, jak to můžete vidět v krásné české filmové pohádce Císařův pekař a pekařův císař.

DĚLENÍ NEBOLI SYSTÉM VĚD

formální vědy

filosofie
logika
matematika

reálné vědy

přírodní vědy
sociální vědy
humanitní vědy

Umění dělíme na dva základní obory. Jak se jmenují a jak je od sebe rozeznáme?

Už jste se určitě ve svém životě setkali s názvy jednotlivých věd, jako jsou např. psychologie, biologie, fyzika, astronomie, estetika, muzikologie atd..
Zkuste nejdříve popsat, čím se zabývají a potom je zařadte k jednotlivým kategoriím v uvedeném systému. Je to docela zábava...

Umění je lidská dovednost obdivovaná po staletí. Dokážeš vysvětlit co slovo umění znamená?

Uměleckým oborům v minulosti, ale i dnes, velmi pomáhá věda. Co to je?

Obrazový materiál je majetkem autora a pochází z jeho vlastního archivu.